

„PALÓCMAGYARI SZERETETTEL”

HUSZONÖT ÉVES A PALÓC TÁRSASÁG

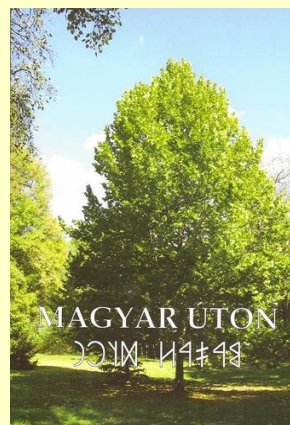
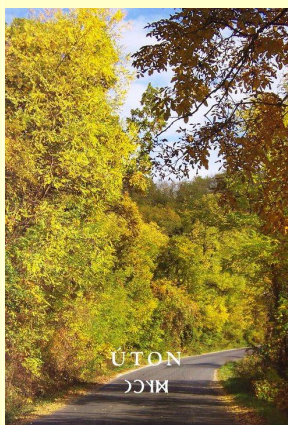
A fenti köszöntés nagyon kedves, egyéni és kifejező. Akinek már volt szerencséje találkozni a Palóc Társasággal, minden esetben palócmagyari szeretettel kapja a leveleket és meghívókat az elnöktől, **Z. Urbán Aladártól**, így történt ez a Palóc Társaság megalakulása 25. évfordulóján tartott ünnepi összejövetel alkalmából is, Balassagyarmaton, 2014. augusztus 10-én.

A Palóc Társaság magyar hagyományápolók önkéntes művelődési társasköre, amely a művelődés, a szabad véleménynyilvánítás, a közhasznú eszmecsere és a kellemes társalgás igényével jött létre a szklabonyai Mikszáth Kálmán Emlékházban. Tagjai a „jó palócok“, akik elsősorban a történelmi Hont és Nógrád megye területén élnek.

„Ne feledjük el soha őseink honát, ám magát a honfibúnak senki ne adja át. A siránkozás úgyse szerzi vissza, ami elvétellett, s tengernyi könnynél többet ér egy cseppnyi tett.”

„[...] Ez az igazsághit sarkallta tettekre a Társaságot, ez a mondat ragyogja be az elmúlt negyedszázad tevékenységét. Ez a huszonöt év látható jele az akaraterőnek, a tenni akarásnak és tudásnak, a sokszor lehetőségek határát feszegető küzdelemnek, a csak azért is kitartásnak, a mindenkori felelősségvállalásnak. Tévednénk? A Palóc Társaság ez alatt a 25 év alatt csinálta a magyar csodát. A tény, hogy megélte a 25. születési-alapítási évét, az maga a csoda. Sok egyesület alakult a rendszerváltásnak nevezett időszakban, s ma hült helyük van, még emlékük is alig maradt, Mi csináltuk a magyar csodát annak ellenére, hogy sokszor, nagyon sokszor ellenszélben maradtunk talpon. [...]” – olvasható a Palóc Társaság megalakulásának 25. évfordulója tiszteletére kiadott *Magyar úton* c. emlékkönyv előszavában. És e szavak egyáltalán nem túlzóak. A negyedszázados jubileumi összejövetel programja a szűkös időkereten belül is jól felmutatta azt az elkötelezett, kivételes minőségű és nagyságrendű munkát, amit céljaik elérésében elvégeztek.

A társaság kezdetektől fogva dokumentálta tevékenységét és az összefoglalókat időnként közzé is tette. A 10. évfordulóra *Itt élned kell!* címmel jelentetett meg könyvet. A *Csak a gyökér kitartson* című kötet a 15. évfordulóra jelent meg, míg a két évtizednyi tevékenységre visszapillantó emlékkönyv az *Úton* címet viselte.

A jubileumi ünnepség természetes módon Palócország fővárosában, Balassagyarmaton, a Svejk Vendéglőben zajlott. A műsorközlő **Bodzsár Gyula**, alapító tag volt. **Csipka Rozália**, a Palóc Társaság Tiszteletbeli Tagja, a SikerX Bt. ügyvezetője, a társaság által kiadott könyvek gondozója mutatta be a Palóc Társaság kiadványait. Az évfordulókra megjelent könyveken kívül 2009-ben elindult a Palóc Társasági Könyvek sorozata **Z. Urbán Aladár** szerkesztésében. Szerzőként jegyzi Z. Urbán Aladár a „*Honszerető barangolások*” című kötetet, mely a *Tábortűz* ifjúsági lapban, a *Jó Palócok* és az *Itthon* folyóiratban megjelent írásaiból tartalmaz válogatást színes fényképekkel illusztrálva.

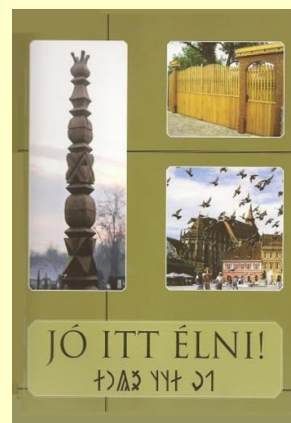
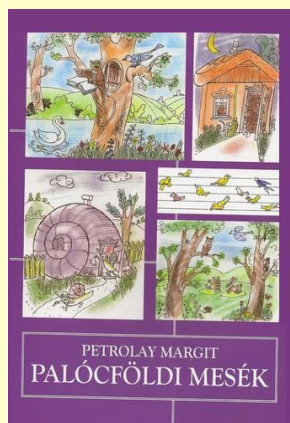
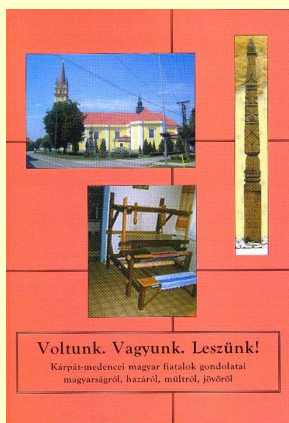
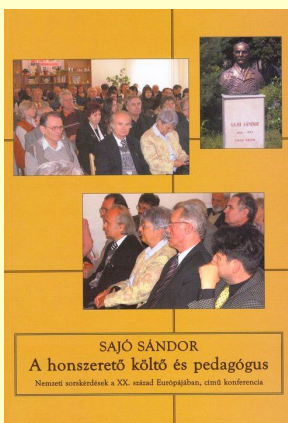

CSIPKA ROZÁLIA

BODZSÁR GYULA

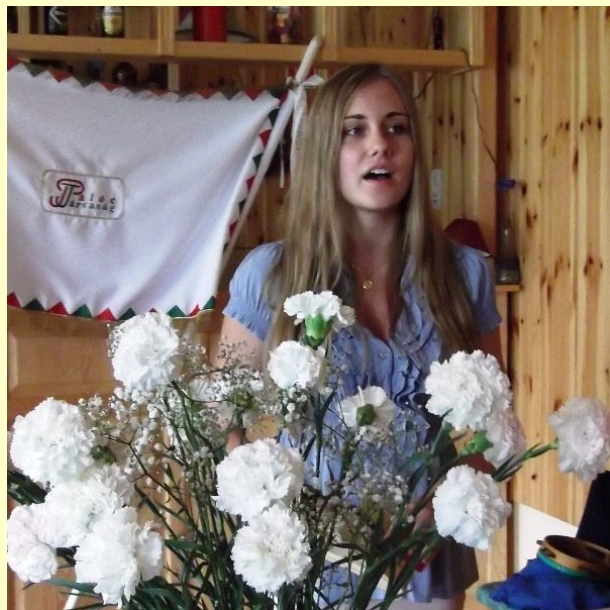
Palóc Társasági Könyvek: *Sajó Sándor, a honszerető költő és pedagógus. Nemzeti sorskérdések a XX. század Európájában.* 2009. • *Voltunk. Vagyunk. Leszünk! Kárpát-medencei magyar fiatalok gondolatai a magyarságról, hazáról, múltról, jövőről.* 2010. • *Petrolay Margit: Palócföldi mesék.* 2011. • *Az egész világ terhe rajtam. Cserník Jánosné, született Galo Ilona önéletírása.* 2012. • *Szép szülőföldem Felvidék. Sajó Sándor versei.* 2012. • *Jó itt élni! –Kárpát-medencei magyar fiatalok gondolatai magyarságról, hazáról, múltról, jövőről.* 2014. • Z. Urbán Aladár: *Honszerető barangolások.* 2014.

Két zenei blokk is színesítette a könyvbemutatót. Kuruc nótákat klarinéton, kuruc táncokat furulyán adott elő **Híves István**. Énekelt és tamburininon kísért **Híves Boglárka**.

HÍVES ISTVÁN

HÍVES BOGLÁRKA

Elhangzott a *Boldog Asszony Anyánk...* régi magyar himnusz, a Palóc Himnusz, *Krasznahorka büszke vára* **Lukács Ágnes** előadásában tárogatón.

LUKÁCS ÁGNES TÁROGATÓZIK

Varga Máriától hallhattuk Sajó Sándor: *Magyar lélek* című versét. **Lőrincz Sarolta Aranka** saját átköltésében adta elő Petőfi versét, melynek utolsó versszakát már együtt énekelte a társaság.

Sajó Sándor
Magyar lélek

Magyar földön: halmon, rónaságon
Látomány kél csöndes éjszakákon:
Magyar ember, ha ott bolyong éppen,
Csodát lát a csillagfényes éjben.

Bús fenséggel, halkan ringó szárnyon
Turulmadár lebben át a tájon,
S ahol leszáll, rejtekek homályán,
Kőszobor kél, mint valami bálvány.

Büszke látvány: ősmagyarság szobra,
Nehéz kardját két marokra fogja
S kémlelő szemmel. Harci tűzben égve
Elszántan néz végzete elébe.

Mozdulnak az ősi rögök, hantok,
Párállik az ősök vére rajtok,
S mint a harmat szomjas virágkelyhet,
Az a pára ellepi a lelket...

Magyar ember ott bűvölten állva
Bágyadt lelkét tüzes dacról váltja,
És ezen túl, akármerre járjon,
Szent hittel csügg a nagy látományon.

Soha sehol szót nem ejt felőle,
De a lelke acélos lesz tőle;
Magyar szívét fennen dobogtatja
Nemzetének büszke öntudatja

Járja útját mindig emelt fővel,
Ezeréves komoly őserővel,
És a sorsa bármily búsra válik:
Nagy múltjához hű marad – halálig!

VARGA MÁRIA

LŐRINCZ SAROLTA ARANKA

Szülőföldemen

Petőfi Sándor verse Lőrincz Sarolta Aranka átköltésében

Itt születtem én ezen a tájon
Felvidéki domb-völgy rónaságon,
Palócföld a születésem helye,
Mintha Anyám szavával vón tele.
Most is hallom e dalt, elhangzott bár:
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Palóc honnak egyszerű szépsége,
Kicsi falvak, templomok békéje,
Örökségünk gazdag kincsestára
El ne tűnj az időnek sodrába!
Itt boruljon a sírhant majd reám...
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Itt születet Apám és az Anyám,
Elődeim sok száz éveken át,
Magyar szóra tanítottak engem,
Anyám szavát sohasem feledtem.
Most is hallom e dalt, elhangzott bár:
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Palócoknak híres Társasága
Összegyűlt most ünnepelni mára.
Hej, azóta huszonöt év eltelt
Megrakodva munkával, s örömmel...
Huszonöt év... az idő hogy lejár!
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Mi palócok fogjunk össze immár!
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Az elmúlt öt év folyamán örökre eltávozott tagok emlékének egy perc csenddel adózott a közösség.

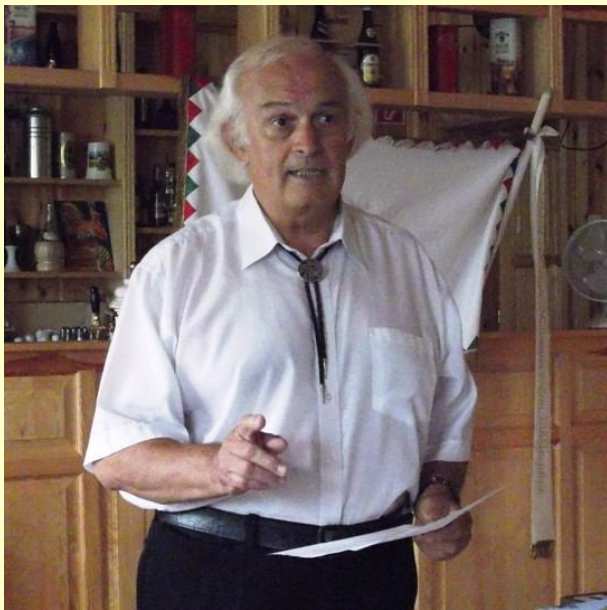
A társaságnak kezdetektől elnöke **Z. Urbán Aladár**. A „cseppnyi tettek” visszatekintő elnöki beszámolóját az *Itt élned kell...* című kötet bevezető soraival kezdte:

*„Azon a verőfényes szép augusztusi vasárnapon huszonketten gyűltünk össze a szklabonyai Mikszáth Emlékház udvarán. Ropogott a tűz, sercent a szalonna, mindenki szót kapott, s lám: szabadon cserélt véleményt a gyakorló és a pályát kezdő pedagógus, a nyugdíjas és a háziasszony, a fogorvos és a mérnök... s azt a bizonyos ablakot sem csukta már be senki. Sőt: azt akartuk, hogy halljanak minket, hogy megértsenek bennünket! Egy emberként fogalmaztuk meg: összefogunk, tesszük a dolgunkat azért, amit erősen akarunk: **megmaradni magyarnak minden körülmény között!** Már a beszélgetés során tisztázódott, hogy szövetkezniünk kell, csak összefogással teremthetjük meg bázisunkat, amelynek kisugárzása lesz a környezetünkben élőkre. Társaságra van tehát szükség, nem nagy létszámú, de tevékeny tagokból álló társaságra, melynek célja világos és embermértékű, eszközei korszerűek, tevékenységének formái népszerűek s mindenét magyar szellem hatja át. Öröm és elégedettség lett úrrá rajtunk, amelyet jól illusztrál Molnár Ilona verse, melyet a krónika lapjai őriznek:*

*’Csodálatos délutánunk volt,
úgy tűnt, álmodtuk az egészet,
szánk tele volt nevetéssel,
a nyelvünk pedig ujjongással...
s mennyire örültünk egymásnak!
Úgy éreztünk magunkat,
Mint hazatérő zarándokok,
akik könnyek közt vetnek,
örömmel aratnak majd,
sírva mennek előre, míg a magot szórják,
de ujjongva jönnek visszafelé
És összegyűjtik kéréiket.”*

A verset **Balik Judit** mondta el és **Z. Urbán Aladár** folytatta az emlékezést:

„Akkor még nem sejtettük, hogy 'történelmet' csinálunk, helyesebben a történelem formál majd minket. Hogyis gondolhattunk volna ilyesmire, amikor javában tombolt még a 'husákizmus', a társadalmi tespedés a legmélyebben tanyázott, előttünk volt még Fojtik 'elvtárs' villámokat szóró, fenyegető beszéde Besztercebányán, nem tudtuk, hogy hamarosan lehull a vasfüggöny, 'endékások' ezrei futnak a megnyitott magyar-osztrák határon át nyugatra, hogy kulcsrázó forradalom elé nézünk mi magunk is ebben a nagyhatalmak összetákolta országban, s azt hittük – milyen naivak voltunk! – hogy ezentúl kebelbarát lesz a magyar és a szlovák. Mi akkor, '89. augusztus 6-án azt tudtuk csupán, hogy lépniünk kell, mert ha nem, egy kapa földdel magunk is sírásói leszünk magyar nemzetünknek.”

Z. URBÁN ALADÁR

BALIK JUDIT

Az elnök beszámolt a társaság szerteágazó tevékenységei közül az emlékhagyó tettekről, az Örökség Népfőiskolai Táborról, a versünnepekről, a Magyar Kultúra Napjához kapcsolódó pályázatokról, a rovásírás versenyekről és a barangolásokról.

Kiemelt feladatának tekinti a Palóc Társaság, hogy a területén élt szellemóriásoknak emlékjeleket állítson. Hogy büszkéek lehessünk rájuk, meg kell ismernünk elődeinket és rendszeresen meg is emlékezünk nagyjainkról, mondta **Z. Urbán Aladár**. Emlékanyag tettei során a Palóc Társaság számos emléktáblát, -szobrot, -oszlopot állított, illetve kezdeményezte, támogatta azok felállítását.

Emléktáblák állítása: **1993** – Zsélyi Aladár, Csalár és Bussa • **1994** – Balassi Bálint, Kékkő • **1995** – 1848-49-es emlékmű, Ipolyvarbó • Kubányi Lajos, Alsóesztergály • gróf Balassa Ferenc, Felsőzellő • Madách Imre, Alsósztrégova • **1996** – Pajor István, Ipolynyék • Madách Imre, Felsőzellő • Kubinyi Ferenc, Kóvár • **1997** – Gyürky Antal, Szelény • **2000** – Sajó Sándor, Ipolyság • **2001** – Mikszáth Kálmán, Nagykürtös • Böhm József, Zsély • **2003** – Krúdy Gyula, Szécsénykovácsi • **2004** – Balassi Bálint, Zólyomradvány • **2009** – Badiny Jós Ferenc, Balassagyarmat • **2011** – Sajó Sándor, Jászberény

BALASSI-EMLÉKTÁBLA ZÓLYOMRADVÁNYBAN (foto: Palóc Társaság)

„Múltunk kincseit meg kell ismerni, hogy élni tudjunk vele.” Ezért szervezte 16 éven keresztül a Palóc Társaság az Örökség Népfőiskolai Tábort, melynek kezdetben Ipolyság, majd Udvard, legutóbb pedig Karva adott otthont. Az évek során 102 előadó 272 előadást tartott a népfőiskolán.

ÖRÖKSÉG NÉPFŐISKOLAI TÁBOR (foto: Palóc Társaság)

A magyarságverseket mondó fiatalok versenye az ipolysági születésű **Sajó Sándor**, a trianoni fájdalom költője emlékének ápolására már 12 alkalommal került megrendezésre „*Magyarnak lenni: nagy, szent akarat!*” címmel. A magyar versek ünnepén 325 Kárpát-medencei általános és középiskolás diák vett részt.

„MAGYARNAK LENNI.: NAGY SZENT AKARAT” (foto: Palóc Társaság)

A Magyar Kultúra Napja alkalmából 18. alkalommal hirdetett meg a Kárpát-medencei fiataloknak tanulmányíró pályázatot a társaság 2014-ben. Az eddigi pályázatokra 1849 Kárpát-medencei középiskolás fogalmazta meg és küldte el gondolatait a magyarságról, hazáról, múltról és jövőről.

A díjátadó ünnepségre, melyet a Magyarság Házában (korábban Magyar Kultúra Házában) Budán tartanak, boldogan jönnek a nyertesek a januári utazási viszontagságokat is vállalva. Többször is volt már olyan nyertes, aki életében először mozdult ki lakhelyéről, de a többieknek is nagy élményt jelent az utazás, a budapesti városnézés, az országházi látogatás. A rendezőket minden fáradozásért kárpótolja a gyermekek csillogó szemének látványa.

A 2010-2013 között beérkezett pályázatok közül a legsikeresebbeket „*Jó itt élni*” címmel kötetbe válogatva jelentette meg a Palóc Társaság.

Részlet egy pályázatból:

[...] „*A Palóc Társaság e pályázata is kiváló lehetőség arra, hogy ismét „összetalálkozzon” magyar a magyarral, bizonyítva azt, hogy a határok ellenére a magyar kultúra határtalan...*”

Élhetünk bárhol, de ha magyarul beszélünk, akkor egy nemzethez tartozunk, és ezen nem változtathat semmi: a szívünk együtt dobog. Ezek figyelembevételével diákként, majd aktív állampolgárként szeretném szorgalmazni és támogatni azokat az eseményeket, amelyek közelebb hozzák egymáshoz e nemzet gyermekeit, méghozzá azért, hogy megmutathassuk a világnak: 90 évnyi szétszakítottság ellenére is egy erős, összetartó és a jövő felé tekintő nemzet vagyunk. Azt kívánom minden magyar ember számára, hogy ez a felemelő érzés itassa át létük minden pillanatát, és tegyenek minél többet erejük és lehetőségük szerint a magyarság összetartozásáért!”

Horváth Gábor (16 éves, Csongrád)

DÍJÁTADÓN A MAGYAR KULTÚRA HÁZÁBAN (foto: Palóc Társaság)

A Palóc Társaság kiemelten foglalkozik az emberiség nagy kincse, a kőbe vésett, fába rótt emlékeink, a rovásírás kultúrájának terjesztésével.

A felvidéki iskolások számára évenként kiírt rovásírás verseny és műveltségi találkozó a nagy érdeklődésre való tekintettel már kétfordulós. 2014-ben zajlott a 10. verseny.

Tíz év alatt 1130 diák jutott a döntőkbe. Külön képzéseket tartanak a rovásírást oktatóknak is. Már a korábbi versenyzők hozzák a tanítványaikat versenyezni.

ROVÁSÍRÁS VERSENY (foto: Palóc Társaság)

Nagy népszerűségnek örvendenek a Palóc Társaság honismereti kirándulásai széles e hazában, a „honszerető barangolások”.

A szétszakított ország gyönyörű tájainak, magyar emlékeinek, lakóinak megismerése Erdélytől Burgenlandig, Kárpátaljától Délvidékig, a hajszálgökök felfedezése minden résztvevőnek felejthetetlen élményt nyújt.

ALDUNAI KIRÁNDULÁS (foto: Palóc Társaság)

Az ünnepségen immár hagyományosan a Palóc Társaság tiszteletbeli tagokat is avatott.

A Palóc Társaság ezzel fejezi ki a köszönetét áldásos tevékenységükért azoknak a személyiségeknek, akik segítik és figyelemmel kísérik a palócok életét, sok éve tettekkel is szolgálják a magyar nemzeti művelődést – mondta **Z. Urbán Aladár**, amikor gratulált az új tiszteletbeli tagoknak.

A Palóc Társaság tiszteletbeli tagjai 2014-ben:

Csábi István • Madách-díjas előadóművész.

A Varietas Pódium Színház alapító tagja, vezető művésze. A Palóc Társaság versmondó versenyeinek sokéves értékelő bizottsági tagja, nem egyszer elnöke, műsorainak előadója, önzetlen támogatója.

Csáky Csongor • A Rákóczi Szövetség jelenlegi főtitkára.

Kezdetektől résztvevője a Palóc Társaság rendezvényeinek, később a szervezések segítője, majd hathatós támogatója.

Dr. Fehérné Tamás Judit • Anyanyelvi szakfordító, lektor.

A Határon Túli Magyarok Hivatala munkatársaként segítette a Palóc Társaság célkitűzéseinek megvalósulását, nyugdíjaztatása óta magánemberként sem szűnt meg támogatni a Palóc Társaságot.

Józsa Judit • Kerámiaszobrász, a Magyar Kultúra Lovagja.

A Palóc Társaság önzetlen támogatója, művészi alkotásainak díjként való felajánlásával évek óta segíti a Magyar Kultúra

Lukács Ágnes • Középiskolai földrajz-angol szakos tanár, újságíró, szakfordító és tolmács, idegenvezető.

A Palóc Társaság rendezvényeinek ötletadója, a megvalósításban minden rendelkezésére álló eszközzel tevékenyen részt vállaló, hűséges támogatója.

Filip József • Szécsénykovácsi polgármestere.

Kitartó és tudatos ápolója a Krúdy Gyula emlékének, mely hagyományörzést a Palóc Társaság kezdte meg egykor falujában. A Palóc Társaság egyéb rendezvényeit (Sajó-versmondó, szoborállítás, kiadványok megjelentetése stb.) is hathatósan támogatja.

(foto: Urbán Attila)

Kanizsa József • Író, költő, a Magyar Kultúra Lovagja, a Krúdy Gyula Irodalmi Kör titkára.

Tevékenyen vesz részt Krúdy emlékének ápolásában a Felvidéken, ami elsősorban Szécsénykovácsit jelenti. A Palóc Társaság és az óbudai Krúdy Kör közötti gyümölcsöző kapcsolat zászlóvivője, a rendezvények önzetlen támogatója.

(foto: Urbán Attila)

Mácsadi János • Agrármérnök, a zselízi magyarság lelkiismerete, a magyar kultúra éltetője.

A Palóc Társaság rovásírással kapcsolatos rendezvényeinek anyagi áldozatot is felvállaló önzetlen támogatója, a rendezvények szervezéséből is kiveszi részét, azok sikerét előmozdítja s teszi ezt évek óta.

(foto: Urbán Attila)

Szidiropulosz Archimédesz • Történész, a Trianon Kutatóintézet Alapítvány alapítója, a *Trianoni Szemle* c. időszaki kiadvány főszerkesztője, több országcsonkítással kapcsolatos könyv szerzője. A *Trianoni Szemlé*ben rendszeresen megjelennek a Palóc Társaság tanulmányírói pályázatának legjobbjaiból szerkesztett válogatások, s ezek hozzájárulnak a fiatalok nemzeti szellemben való neveléséhez. A Palóc Társaság egyéb rendezvényeinek is hűséges, anyagi hozzájárulást is vállaló támogatója.

(foto: Urbán Attila)

Tamás Aladárné Szűcs Ilona (103) • Nyugdíjas tanítónő, közismerten Ilonka Néni, az állampolgári jogok felvidéki élharcosa. Ilonka néni hosszú életútja követendő példát mutat a fiatalabb nemzedékek számára a gerincességre, a magyarság minden körülmények közötti vállalására. Ilonka néni rendszeres látogatója és anyagi támogatója a magyar vers ünnepének Ipolyságon, amely a Palóc Társaságnak a magyar nemzeti műveltséget éltető egyik rendezvénye.

Az új tiszteletbeli tagok, akik személyesen vették át az okmányt néhány szóval megköszönték a Palóc Társaság kitüntető figyelmét. **Kanizsa József** *A szó varázsa* című verset mondta el. **Szidiropulosz Archimédesz** felhívta a figyelmet, hogy a *Trianoni Szemle* legújabb számában olvasható egy beszélgetés szövege **Z. Urbán Aladárral** a Lánchíd Rádió *Jegyzet* című műsorából. Kifejezte örömét, hogy ezen túl nem csupán pontuszi görög, hanem palóci görög is lett.

Az ünnepség további részében köszöntők, hozzászólások hangzottak el.

Köszöntőt mondott **Duray Miklós**, a 10 éve létrehozott Szövetség a Közös Célokért elnöke, amely társulásnak a Palóc Társaság is tagja. Elmondta, hogy a palóc föld iránti szeretetéről egy mesekönyvben és a Duna Tv *Szerelmes földrajz* című filmsorozatában is vallomást tett, most összefogást kívánt a két folyó közé szorult palócságnak.

DURAY MIKLÓS

Kanizsa József, az óbudai Krúdy Gyula Irodalmi Kör titkára megköszönte a Palóc Társaság munkáját, kiemelten Kúdy Gyula és Sajó Sándor emlékének őrzését.

Lukács Ágnes beszámolt arról, hogy rátalált Búcs községben Katona Mihály jeles földrajztudós gyökereire, akit már majdnem elfelejtettek, csak a szűk szakma ismeri. Szeptemberben Érden, a Magyar Földrajzi Múzeumban egy konferencián emlékezni fognak a nagy földrajztudósra. A magyarság megtartásáért elhangzott gondolatait vitaindítónak szánta.

Kunné Kubicza Erzsébet köszönetet mondott a sok munkáért, kiemelten a tartalmas, különleges élményt nyújtó kirándulásokért.

Dr. Fehérné Tamás Judit tapasztalatai szerint példátlan, amit a Palóc Társaság fel tud mutatni. Röviden összefoglalva: Isten éltesse a Palóc Társaságot! Köszönet a családnak!

Hrubík Béla, Ipolynyék polgármestere szerint ilyen emberekkel, pedagógusokkal lehet megtartani a magyarságot, mint **Z. Urbán Aladár**. Nem ezt az életutat járta volna be, ha nem **Z. Urbán Aladár** lett volna az osztályfőnöke egykor. Ki-kí a maga helyén tegye meg a magáét, szolgálja a jó ügyet és a nemzetet. Kifejezte örömét, hogy ott lehetett az indulásnál.

Végül, de nem utolsó sorban a tagok hozzászólásaikban és külön is sorra megköszönték azt a példátlan, kimagasló munkát, melyet **Z. Urbán Aladár** és a család, **Urbán Szabina**, **Árpád** és **Attila** fáradhatatlanul végeznek a Palóc Társaság céljainak megvalósításáért.

AZ ÜNNEPI TORTA

Összeállította: *Nagy Angela*
Jelöletlen fotók: *Nagy Angela*

2014. augusztus